

המרכז הרפואי
שערי צדק
SHAARE ZEDEK
MEDICAL CENTER
120 שנות מצוינות

חגי תשרי בבית החולים הלכות ומנהגים

למאושפזים, מלווים ואנשי צוות

תשפ"ו

הרב יוסף שפרונג
רב המרכז הרפואי שערי צדק ירושלים

זמן הדלקת נרות א' של ראש השנה

מקום ההדלקה ליד תחנת
האחיות בכל מחלקה ומחלקה

18:00

אין להבעיר אש בשום מקום אחר במרכז הרפואי
הדבר מהווה סכנה!

ראש השנה

המרכז הרפואי
שערי צדק
SHAARE ZEDEK
MEDICAL CENTER
120 שנות מצויינות

ערב ראש השנה

- יש שנהגו להתענות בערב ראש השנה. אמנם אדם שחש בחולשה או חולי, אינו צריך להתענות, וטוב שיעשה התרת נדרים על מנהגו להתענות כל שנה.
- יש הנוהגים לטבול במקוה בערב ראש השנה. מי שאינו יכול לטבול, יעמוד תחת זרם המים במקלחת כ-6 דקות רצוף ועלתה לו רחיצה זו (כשפיכת תשעה קבין).

ליל ראש השנה

- סימני החג: נהגו לאכול בליל ראש השנה מאכלים מיוחדים ל'סימנא טבא' ולומר קודם אכילתם את נוסח "יהי רצון". בית החולים מגיש לכלל המאושפזים ערכת 'סימנים' עם ארוחת ליל החג.
- מי שאינו יכול לאכול את המאכלים מחמת בריאותו, די שיניח לפניו ויסתכל בהם ויאמר את נוסח "יהי רצון" בלא שם ומלכות. גם מי שסימנים אלו לא עומדים לפניו, רשאי לומר את נוסח "יהי רצון" במהלך הסעודה, בלא שם ומלכות.

בימי ראש השנה אנו זוכים להמליך את הקב"ה עלינו ועל העולם כולו, הן בתפילות החג והן בתקיעת שופר. משכך, ימים אלו הם ימי רצון ושערי שמים פתוחים בהם, והקב"ה, כאב רחום וכמלך כל-יכול, מאזין לקול תפילת עמו, וגוזר על כל יחיד ויחיד, ועל הכלל כולו, שנה טובה ומבורכת. אלו ימים המהווים הזדמנות רוחנית נדירה, ועל אף האתגר והקושי, ראוי לכל אחד להתאמץ ככל יכולתו לקיים את סדרי התפילות ולשמוע קול שופר במסגרת יכולותיו, ולזכות לשנה טובה ובריאה הוא ומשפחתו. אמנם מי שעל אף רצונו, לא זכה להתפלל את כל תפילות

המחלקה
לשירותי דת:
02-6555015

המרכז הרפואי
שערי צדק
SHAARE ZEDEK
MEDICAL CENTER
120 שנות מצויינות

החג כסדרן, ואף לא זכה לשמוע קול שופר בשל אונס או קושי רפואי יזכור ש"רחמנא ליבא בעי", ולמדונו חז"ל, ש"חשב אדם לעשות מצוה, ונאנס ולא עשאה, מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה".

תפילות החג

• בראש השנה מותר ואף ראוי ורצוי, להתפלל על החולים ולהזכיר את שמותם בפירוט. כמו כן, מותר לבקש בתפילות בימים אלו ולהזכיר את כל הבקשות והצרכים, עבור האדם המתפלל ועבור בני משפחתו. את הבקשות האלו ראוי לומר בסוף תפילת שמונה עשרה, לפני אמירת "יהיו לרצון אמרי פי" (השני).

• המתפלל ביחידות, יקפיד שלא להתפלל תפילת מוסף בשני ימי ראש השנה לפני השעה 9:29

• המתפלל תפילת מוסף ביחידות ולא יהיה בבית הכנסת בחזרת הש"ץ, כאשר מגיע לעלינו לשבח' ומצבו הרפואי מאפשר לו לכרוע, יכרע ארצה כשאומר "ואנחנו כורעים ומשתחיים". יש להקפיד ולהניח דף או מגבת וכד', לחצוץ בין הרצפה לבין הראש.

• מי שמחמת חולי, חולשה, או טיפול בחולים - יכול להתפלל תפילה אחת - שחרית או מוסף, יתפלל שחרית. אמנם, ישתדל לכל הפחות לומר עשרה פסוקים מסדרי מלכויות, זיכרונות ושופרות, כפי המופיע במחזורי התפלה בתפילת מוסף. אם גם זה לא אפשרי, ישתדל לפחות לומר שלשה פסוקים מכל אחד מהסדרים הנ"ל.

• אדם שלא יכול להיות נוכח בבית הכנסת בכל התפילות אלא רק בחלק מהן, ינהג לפי סדר הקדימות הבא:

המחלקה
לשירותי דת:
02-6555015

המרכז הרפואי
שערי צדק
SHAARE ZEDEK
MEDICAL CENTER
120 שנות מצויינות

1. חזרת הש"ץ של מוסף.
2. תפילה מוסף בלחש.
3. שחרית.
4. קריאת התורה.

מנהג 'תשליך': מנהג ישראל ביום הראשון של ראש השנה לאחר תפילת מנחה לומר תשליך ליד מקור מים, במרכז הרפואי קיים אקווריום בקומה 6 בחדר משפחות של מחלקת גריאטריה, בחדר המתנת משפחות במיון ילדים קומה 6 וכן בבניין בית החולים לילדים קומה 7 ליד מחלקת ילדים.

מי שאינו יכול לבוא לבית הכנסת בשעה שהציבור אומר 'תשליך', יכול לאומרו ביחידות בחדרו. את אמירת ה'תשליך' אפשר לקיים ליד כל מקור מים ולומר את הנוסח.

• מי שנבצר ממנו לומר 'תשליך' בראש השנה, יכול לאומרו גם בעשרת ימי תשובה.

תקיעת שופר:

מצוות תקיעת שופר ביום הראשון של ראש השנה היא מצוה מדאורייתא, וביום השני הוא מדרבנן. בספרי הקדמונים מבואר, כי בזמן תקיעות השופר, עובר הקב"ה מכסא דין ומתיישב על כסא רחמים וקולות השופר משתיקים את קטרוג השטן ומעלים את תפילתנו לטובה לפני הקב"ה.

בזמן התקיעות אנו מקיימים מצות עשה מהתורה וזוכים לפקודת רחמים מאת הקב"ה. על כן, יש להתאמץ ולקיימה כהלכה, להאזין היטב לתקיעות השופר ולברכות הנאמרות לפניהן.

המחלקה לשירותי הדת דואגת לתקיעת שופר למאושפזים ואנשי צוות, התקיעות יתקיימו בכל המחלקות, במהלך שני ימי ראש השנה. החל מהשעה 10 יחל סבב בכל המחלקות ויתקעו

המחלקה
לשירותי דת:
02-6555015

• בשעת תקיעת שופר וכן בעת אמירת הברכות ע"י בעל התוקע, צריך לעמוד ואף לא להישען על שולחן או כסא וכד'. מי שמחמת חולשתו קשה לו לעמוד, רשאי להישען, לשבת ואף לשכב. -

• מי שאינו יכול להגיע לבית הכנסת, יוצא ידי חובתו בשמיעת התקיעות הנשמעות במסדרונות בית החולים, או מבית הכנסת. ראוי להשתדל ולשמוע גם את הברכות ואם לא שמע את הברכות, יברך בעצמו.

• אדם שנמצא במקום מטונף, או במקום שיש בו ריח רע שלא ראוי להתפלל שם, לכתחילה ידאג להתרחק משם בשעת תקיעת שופר. במקרה שאין אפשרות אחרת (כגון חולה המרותק למיטה), יצא ידי חובתו בשמיעת התקיעות גם אם שהה במקומות אלו אך לא יברך.

• מי שלא שמע את התקיעות הראשונות (המתקיימות קודם תפילת מוסף) ומגיע לבית הכנסת בחזרת הש"ץ - בשעה שתוקעים בשופר ביום הראשון יברך לעצמו בלחש קודם תקיעת השופר שתי ברכות: 'לשמוע קול שופר' ו'שהחיינו'. ביום השני, לבני ספרד יברך רק ברכה אחת 'לשמוע קול שופר' ולבני אשכנז יברך את שתי הברכות.

• למנהג בני ספרד שנשים אינן מברכות על מצוות עשה שהזמן גרמא, אשה שלא שמעה את ברכות השופר ושהחיינו לא תברך בעצמה.

• מי שלא תקע והגיע זמן השקיעה (18:34), יכול לתקוע בלי ברכה בזמן בין השמשות עד השעה (18:47).

המרכז הרפואי
שערי צדק
SHAARE ZEDEK
MEDICAL CENTER
120 שנות מצוינות

הפסק בתקיעות

- לכתחילה צריך לשמוע את כל המאה תקיעות ולכל הפחות, 30 תקיעות, בלא הפסק כלל.
- אם הפסיק בסדר תקיעה, שברים תרועה - 'תשר"ת' בין 'שברים' ל'תרועה', צריך לחזור ולשמוע תקיעה שברים ותרועה.
- אם הפסיק בין שאר התקיעות (כגון רופא שנאלץ לענות לטלפון), אין צריך לחזור ולשמוע מה שכבר שמע, אלא ישלים מה שעדין לא שמע.
- אם הפסיק שיעור זמן שלוקח לתקוע את אותו סדר, והיה במקום שלא היה ראוי לתקוע (כגון בשירותים) צריך לחזור ולשמוע את אותו סדר.
- אם לא שמע את כל התקיעה - כגון שנכנס לבית הכנסת באמצע 'תקיעה', או שנאלץ לצאת באמצע 'תקיעה', צריך לחזור ולשמוע תקיעה זו ואין יוצא במה ששמע חצי תקיעה.

יום שני של ראש השנה

- אסור להכין שום דבר ביום טוב ראשון של ראש השנה, לצורך יום שני של ראש השנה, אף לא פעולות ומלאכות המותרות ביום טוב. על כן, אין להכין את צרכי הסעודה של הלילה השני, וכן אין להדליק את נרות ליל יום טוב שני, לפני צאת יום טוב ראשון (19:09)

ברכת שהחיינו

- אשה אומרת ברכת "שהחיינו" בשעת הדלקת נרות, גם בליל יום טוב שני של ראש השנה. לכתחילה תלבש בגד חדש, או

המחלקה
לשירותי דת:
02-6555015

המרכז הרפואי
שערי צדק
SHAARE ZEDEK
MEDICAL CENTER
120 שנות מצויינות

תניח לפניך פרי חדש ממנו לא טעמה בשנה זו ותכוון בברכת שהחיינו גם על יום טוב. מי שאין לה בגד או פרי חדש, אף על פי כן תאמר ברכת שהחיינו.

בית החולים מגיש עם ארוחת הערב "פרי חדש".

• איש אומר ברכת שהחיינו בשעת הקידוש (ולא בהדלקת נרות, גם אם הוא מדליק נרות בעצמו). ואף הוא, לכתחילה ילבש בגד חדש, או יניח לפניו פרי חדש, ומי שאין לו, אף על פי כן יאמר ברכת שהחיינו.

• מי שנאנס ולא עשה הבדלה במוצאי ראש השנה, יעשה הבדלה ביום חמישי עד השקיעה (18:36) ואם צם (צום גדליה) או שאינו יכול לשתות את מיץ הענבים, יתן למי שאינו צם לשתות.

המחלקה
לשירותי דת:
02-6555015

זמן הדלקת נרות שבת וילך שובה

מקום ההדלקה ליד תחנת
האחיות בכל מחלקה ומחלקה

17:54

אין להבעיר אש בשום מקום אחר במרכז הרפואי
הדבר מהווה סכנה!

עשרת ימי תשובה

אמירת הסליחות

המרכז הרפואי
שערי צדק
SHAARE ZEDEK
MEDICAL CENTER
120 שנות מצויינות

• מעיקר הדין, הזמן הראוי לומר סליחות הוא החל מחצות הלילה (12:30) ועד עלות השחר (5:17) ואם אינו יכול לומר בזמנים אלו יאמר בשעות הבוקר. בדיעבד, רשאי לומר בכל שעות היום, עד שקיעת החמה. החל משקיעת החמה ועד חצות - אין לומר את הסליחות.

• המתפלל ביחידות יכול לומר את סדר הסליחות, אבל את י"ג מידות של רחמים יאמר בניגון ובטעמי קריאת התורה.

• אין לומר ביחיד את הבקשות שהן בלשון ארמית, כגון 'מחי ומסי' ו'מרן די בשמיא' וכיו"ב.

• טוב לעמוד בשעת אמירת הסליחות. מי שקשה לו לעמוד, יעמוד על כל פנים באמירת 'ק-ל מלך יושב', באמירת י"ג מידות וכן ב'שמע קולנו'.
חולה שאינו יכול לעמוד, רשאי לומר בישיבה.

• כמו"כ, צריך לעמוד באמירת הוידוי הנאמר בסוף הסליחות ולכל הפחות ישתדל לעמוד בעת אמירת המילים 'אבל אנחנו ואבותינו חטאנו'.
חולה שאינו יכול לעמוד, רשאי לומר את הוידוי בישיבה.

• תפילת "אבינו מלכנו" הנאמרת אחרי תפילת שחרית ותפילת מנחה בעשרת ימי תשובה, נאמרת גם ביחיד.

המחלקה
לשירותי דת:
02-6555015

כפרות

- אפשר לקיים מנהג כפרות בכל הימים של עשרת ימי תשובה.
- אדם שנהג כל השנים לקיים מנהג כפרות על תרנגול, רשאי לערוך כפרות על מטבעות כסף.

ראוי לכל חולה לברר מבעוד יום אצל רופא ומורה הוראה האם מצב בריאותו מאפשר לו לצום ולא יחמיר על עצמו מספק. אפשר להתיעץ ולקבל פסק הלכה עם רב המרכז הרפואי.

המרכז הרפואי
שערי צדק
SHAARE ZEDEK
MEDICAL CENTER
120 שנות מצויינות

המחלקה
לשירותי דת:
02-6555015

זמן הדלקת נרות יום כיפור

מקום ההדלקה ליד תחנת
האחיות בכל מחלקה ומחלקה

17:48

אין להבעיר אש בשום מקום אחר במרכז הרפואי
הדבר מהווה סכנה!

יום כיפור

המרכז הרפואי
שערי צדק
SHAARE ZEDEK
MEDICAL CENTER
120 שנות מצויינות

ערב יום כיפור

• אדם שחטא לחבירו, שכנו או בן משפחתו בדיבור או בממון, חייב לפייסו ולרצותו ואין יום כיפור מכפר על חטאים אלו עד שיפייס את חברו. מי שאינו יכול ללכת בעצמו לפייס את חבירו, יכול לעשות כן בטלפון, או ע"י שליח.

• נוהגים לטבול במקוה בערב יום כיפור. לכתחילה, יש לטבול החל מהשעה 11:28 לפני הצהריים. ומי שאינו יכול לטבול, יעמוד תחת זרם המים במקלחת כ - 6 דקות רצוף, ועלתה לו רחיצה זו (כשפיכת תשעה קבין). מי שאינו יכול לרחוץ במים מחמת חוליו פטור ממנהג זה

• אכילה בערב יום כיפור היא מצוה. אף חולה שאינו צם ביוה"כ, מקיים מצוה באכילה זו.

הדלקת נרות:

• נוהגים להדליק נרות יום הכיפורים. אשה המדליקה בביתה (או במחלקה) מברכת בשעת ההדלקה 'על נרות יום הכיפורים' וברכת שהחיינו. בהדלקה זו מקבלת עליה את כל דיני יום הכיפורים, הן לגבי איסור מלאכה, והן לגבי חיוב עינוי, (לכן גם תחלוץ נעליה קודם הדלקת הנרות).

• מי שבירך ברכת 'שהחיינו' בשעת הדלקת הנרות, לא יחזור ויברך ברכה זו בשעת תפילת ערבית.

יום הכיפורים הוא היום הקדוש ביותר בשנה, אותו נתן הקב"ה לבני ישראל למחילת וסליחת עוונות וחתימתם לשנה טובה. מצוות היום העיקריות הן העינוי ותפילות היום (בדגש על הוידיים הנאמרים בתפילות).

בספרי הקדמונים מבואר, כי הצער והחולשה הנגרמים לאדם בשל עינוי היום, הם שמזככים אותו ומזכים אותו בסליחה ומחילה. טוב לזכור זאת בעת שמתגבר קושי הצום

המחלקה
לשירותי דת:
02-6555015

המרכז הרפואי
שערי צדק
SHAARE ZEDEK
MEDICAL CENTER
120 שנות מצויינות

בגלל ההימנעות ממאכל ושתייה.
היודי, מעבר להיותו חלק מנוסח התפילה, הוא מהוה עיקרו
של יום והוא החלק בחשוב ביותר במצות התשובה. על כן,
ראוי להיזהר באמירתו והלכותיו.

תפילות יום הכיפורים

• חולה שאינו יכול להתפלל את תפילות יום כיפור כסדרן,
יקפיד לכל הפחות לומר את עיקר היודי, דהיינו "חטאנו עווינו
פשענו" ואם יכול ישתדל גם לומר את נוסח "אשמנו, בגדנו" וכו'
ואת סדר "על חטא" וכו'.

• וידי נאמר בעמידה וללא סמיכה או הישענות. חולה שאינו
יכול לעמוד ללא סמיכה, אם יכול, ישתדל לעמוד ללא סמיכה
רק במילים 'חטאנו עווינו פשענו'. ואם גם זאת אין באפשרותו,
יכול להישען, ובמידת הצורך - אף לשבת או לשכב.

• חולה האוכל ביום הכיפורים, (או האוכל לשיעורים) לא יאמר
בכניסת הצום (בנוסח "תפילה זכה") "הריני מקבל עלי לענות
נפשי וגופי ביום הכיפורים הזה", אבל יכול לומר את הנוסח של
קבלת שאר העינויים.

• חולה המתפלל לבדו, אינו אומר בתפילת 'כל נדרי' את הקטע
"מיום כיפורים שעבר, ועד יום הכיפורים הזה".

מצות העינוי מאכילה ושתייה ביום הכיפורים היא חובה
גמורה ונעלית וחשובה עד מאד. מי שמצבו הפיזי והנפשי
מאפשר לו לקיים מצוה זו, אשריו ואשרי חלקו.
אלא שיש לזכור, שהתורה אוסרת על האדם להכניס את
עצמו למצב של סיכון ואף ספק סיכון והתורה שציוותה
אותנו להימנע מאכילה ושתייה ביום זה, מצווה את מי
שמחמת מצבו הרפואי נדרש לאכול או לשתות - שחובה

המחלקה
לשירותי דת:
02-6555015

המרכז הרפואי
שערי צדק
SHAARE ZEDEK
MEDICAL CENTER
120 שנות מצויינות

עליו לעשות זאת.

על אף התחושה הקשה שעלולה להתלוות לאכילה ושתייה ביום זה, צריך לדעת את דברי "החפץ חיים" שכתב, שחולה שיש בו סכנה הצריך לאכול ומחמיר על עצמו להתענות, אין זה אלא שופך דמים. יתרה מכך כתבו הפוסקים, שהמסכן עצמו לצום ביום הכיפורים, הרי צם לחינם ואף שכר התענית עצמה לא עלתה בידו והיא מצווה הבאה בעבירה.

אדם שע"פ הוראת רופא חייב לאכול או לשותות ביום כיפור, יש לו מצוה לאכול ולשתות ומעשיו רצויים ואהובים לפני הקב"ה.

כמובן, שאין להקל ראש בחובת תענית זו וראוי לכל חולה לברר מבעוד יום אצל רופא ומורה הוראה האם מצב בריאותו מאפשר לו לצום ובאיזו מידה (אכילה, שתיה, אכילת ושתיית שיעורים, שעות צום ועוד). רב המרכז הרפואי יעניק הכוונה ועצה ופסיקה הלכתית לזקוקים לכך.

אכילה ושתייה ביום כיפור לנזקקים לכך

בית החולים ידאג למנות של 'אוכל בשיעורין' בכל מחלקה בנוסף למנות הרגילות. במנות של "האוכל בשיעורים" יסופקו שקיות קטנות של ביסקוויטים וקרקרים, כל שקית היא שיעור. השקיות מיועדות עבור חולים האוכלים בשיעורים, ניתן לבקש מצוות הסיעוד.

כמו כן קיים מלאי של כוסיות מיוחדות, לשתייה בשיעורין. בנוסף אפשר לפנות לצוות שירותי דת בבית הכנסת, לקבל כוסיות עבור אוכל ושתייה לשיעורין.

- האוכל ביום כיפור אינו עושה קידוש.
- חולה הצריך לאכול פת ביום הכיפורים, יטול את ידיו קודם האכילה באופן הרגיל - את כל ידיו.
- מי שאוכל או שותה מברך ברכה ראשונה, אף אם אוכל ושותה פחות משיעור, כל עוד שלא הסיח דעתו אינו מברך שוב ברכה

המחלקה
לשירותי דת:
02-6555015

המרכז הרפואי
שערי צדק
SHAARE ZEDEK
MEDICAL CENTER
120 שנות מצויינות

ראשונה ואף שממתין להפסיק ביניהם שלא יצטרפו לשיעור.

• מי ששינה את מקומו (כגון שהלך מהמחלקה לבית הכנסת), צריך לחזור ולברך ברכה ראשונה קודם שיאכל או ישתה.

• חולה שאכל לשיעורין אינו מברך ברכה אחרונה.

• חולה שאכל כרגיל ולא לשיעורין, מברך ברכה אחרונה ואם אכל פת מברך ברכת המזון. בברכת המזון יוסיף ויאמר 'יעלה ויבוא'. אם אכל מיני מזונות, בברכת מעין שלש אומר 'וזכרנו לטובה ביום הכיפורים הזה'. אם שכח ולא הזכיר 'יעלה ויבוא' אינו חוזר.

דינים נוספים

• חולה (אף שאין בו סכנה) או יולדת שצריכים לרחוץ, מותרים לרחוץ אפילו את כל גופם, מכיוון שרחיצה שהיא לשם רפואה מותרת ביום הכיפורים.

• חובה על כל אדם לרחוץ ידים לפני ואחרי כל מגע עם חולים. לשם כך יש להשתמש בחומר מחטא שנמצא בכל חדר ובכל מחלקה. בהיעדר חומר כזה, יש לשטוף את כל היד עם מים וסבון.

• אנשי צוות המקפידים להתקלח למניעת זיהומים לפני פרוצדורה רפואית, או לאחר משמרת, מותר לעשות כן אף ביום הכיפורים.

• חולה (אף שאין בו סכנה) או יולדת שאין להם נעלים או נעלי בית שאינם מעורר, מותרים ללבוש נעלי עור בשעת הליכתם, אך ידאגו להסירם כאשר הם יושבים או שוכבים.

• מי שנאנס ולא עשה הבדלה במוצאי יום כיפור, יכול לעשות הבדלה ביום שישי עד שקיעת החמה (18:25) ולא יברך על הנר.

המחלקה
לשירותי דת:
02-6555015

זמן הדלקת נרות חג הסוכות

מקום ההדלקה ליד תחנת
האחיות בכל מחלקה ומחלקה

17:42

אין להבעיר אש בשום מקום אחר במרכז הרפואי
הדבר מהווה סכנה!

חג הסוכות

המרכז הרפואי
שערי צדק
SHAARE ZEDEK
MEDICAL CENTER
120 שנות מצוינות

חג הסוכות

• בליל יום טוב, אין לקדש ולאכול בסוכה עד שיהא ודאי לילה (18:53).

• הפטור מסוכה יכול לקדש מבעוד יום.

• יש לאכול לפחות כזית פת בסוכה ולברך (פרט לברכת "המוציא") "לישב בסוכה" קודם חצות לילה (12:26). ואם לא אכל עד חצות, חייב לאכול לאחר חצות, אבל אז יברך "לישב בסוכה" רק אם אוכל כמות של כביצה פת.
מי שנאנס ולא עשה הבדלה במוצאי סוכות, או במוצאי שמיני עצרת - שמחת תורה, יעשה הבדלה ביום שלמחרת עד השקיעה ולא יותר.

הפטורים ממצות סוכה:

מצוות ישיבת סוכה דורשת תיכנון נכון של המטופלים ובני משפחותיהם, כשכל מצב גורם לשינויים הלכתיים, משכך ראינו לסכם את ההגדרות ההלכתיות להלן:

נפסק שמשמשי החולה פטורים ממצוות סוכה.

שני טעמים נאמרו בדין זה:

א. 'כל העוסק במצווה, פטור מהמצווה'.

ב. ה'מצטער' פטור מסוכה, ולכן אם הוא מצטער בישיבה בסוכה מחמת שטרוד בעסקי החולה, הרי הוא פטור.

ה'עוסק במצווה פטור מהמצווה': העוסק במצווה ויכול לקיים מצווה אחרת בלא טורח חייב לקיים את שניהם, ואם הדבר כרוך בטירחה פטור מהמצווה השניה.

העוסק במצווה, גם בשעות המנוחה, נחשב כעוסק במצווה ג"כ, המטפל בחולה, בשעה שהחולה זקוק לו, הרי הוא פטור ממצוות סוכה ואין לו לעזוב מצוותו בשביל מצוות ישיבה בסוכה. רק אם החולה אינו זקוק לו, כגון שיש בן משפחה אחר שיכול לטפל ולהשגיח על החולה, או כגון שהחולה נרדם וכדו' וכעת הוא

המחלקה
לשירותי דת:
02-6555015

המרכז הרפואי
שערי צדק
SHAARE ZEDEK
MEDICAL CENTER
120 שנות מצויינות

רוצה לאכול, עליו לאכול בסוכה.

צוות רפואי במהלך המשמרת, הרי הם עסוקים במצווה וכאשר הם רוצים לאכול, פטורים ממצוות סוכה. אבל בזמן ההפסקה שלהם אם אין הדבר כרוך בטירחה והם רוצים לאכול, יאכלו בסוכה.

'מצטער פטור מהסוכה': ישנם מצבים שבהם אין המטפל עסוק בלשמש את החולה, אך עדיין מחשבתו ודעתו על צרכי החולה ולכן, אם הישיבה בסוכה תגרום לכך שדעתו תהיה מוטרדת, הרי הוא מצטער, ופטור מסוכה.

כל הפטור מחמת שהוא עסוק במצווה או מחמת שהוא מצטער ואע"פ כן רוצה להחמיר על עצמו, אין לו לברך 'ליישב בסוכה', כיון שהוא פטור ולא יכול לומר 'וציוונו ליישב בסוכה'.

אחד מבני אשכנז שפטור מחמת שהוא מצטער ולא מחמת שהוא עסוק במצווה, כגון שיש בן משפחה אחר שמטפל כעת בחולה, אבל הוא עדיין מצטער מחמת שדעתו על עסקי החולה, חובה עליו בלילה הראשון לאכול כזית פת בסוכה ויבקש מאחר להוציאו בברכה.

לסיכום: כל אחד יראה לנכון לשקול באיזה מצב הוא נמצא וע"פ זה יידע האם הוא מחויב במצוות סוכה בשעה זו.

• אונן פטור ממצות סוכה.

• חולה שיש בו סכנה וכן חולה שאין בו סכנה, אלא שהישיבה בסוכה קשה לו, פטור מאכילה ושינה בסוכה.

אמנם חולה מבני אשכנז שמצבו מאפשר לו, והצוות הרפואי מאשר לו, חייב בלילה הראשון לאכול כזית פת בסוכה. במקרה זה, לא יברך 'ליישב בסוכה', אלא יבקש מאחר שיכווין להוציאו ידי חובת הברכה.

• חולה שמרגיש שהישיבה בסוכה תזיק לו ותגרום לו יותר חולי או כאב, או שכך נאמר לו ע"י הצוות הרפואי, אסור לו להחמיר על עצמו ולשבת בסוכה. במידה וכן ישב בסוכה, לא יברך "ליישב בסוכה".

המחלקה
לשירותי דת:
02-6555015

המרכז הרפואי
שערי צדק
SHAARE ZEDEK
MEDICAL CENTER
120 שנות מצוינות

• חולה המחובר לקטטר אטום, מותר לו לכתחילה להיכנס לסוכה עם התקן זה ולברך את כל הברכות כולן, אך ידאג שהשקית תהא מכוסה.

מלווי החולה

• מטפל או שומר על חולה שיש בו סכנה, פטור מסוכה, אפ' בשעה שהחולה אינו צריך לו.

• המטפל בחולה שאין בו סכנה, פטור מסוכה, בשעה שהחולה צריך לו. אבל בשעה שאין החולה זקוק לו (כגון שיש לו מחליף, או שהחולה נרדם וכד'), חייב בסוכה.

• מי שמופקד על טיפול בחולה והחולה איננו זקוק לו כרגע, אך עדיין מחשבתו ודעתו על צרכי החולה והישיבה בסוכה תגרום לכך שדעתו תהיה מוטרדת - הרי הוא מצטער ופטור מסוכה. אמנם, לבני אשכנז, במצב זה חייב לאכול בליל יום טוב כזית פת בסוכה, אך לא יברך על אכילה זו ויבקש מאחר שיוציאנו בברכה.

• צוות רפואי בשעת עבודתם, פטורים ממצות סוכה. אם יכולים בשעת ההפסקה לאכול בסוכה, צריכים לעשות כן. (ואם חיפוש אחר הסוכה יפגע במנוחה להם הם זקוקים, פטורים מהסוכה).

• כל הטרוד בעסקי החולה, כגון שממתין עבורו בתור רפואי, או שהולך לדאוג לצרכיו, פטור בזמן עיסוקיו אלו מסוכה, גם כאשר אינו ממש ליד מיטתו של החולה.

• המטפל בחולה שצריך לו, או שמצטער בישיבה בסוכה מחמת טרדתו בעסקי החולה ואע"פ כן רוצה להחמיר ולאכול או לישון בסוכה לא יברך על מצוות הסוכה.

המחלקה
לשירותי דת:
02-6555015

המרכז הרפואי
שערי צדק
SHAARE ZEDEK
MEDICAL CENTER
120 שנות מצויינות

דיני ארבעת המינים

- חולה המחובר לקטטר אטום, יכול ליטול את הד' מינים ולברך עליהם וידאג שהשקית תהא מכוסה.
- אדם שידו חבושה בתחבושת וכדו' ואין היא מכסה את כל היד והסרת התחבושת כרוכה בקושי, רשאי לכתחילה ליטול את הד' מינים בידו כדרכו.
- ואם כל היד מכוסה בתחבושת או גבס, אם יש באפשרותו להסיר את התחבושת ואינו מסיר - יטול בלא ברכה. ואם אי אפשר להסיר את התחבושת, יכול לכתחילה ליטול את ד' המינים בידו עם התחבושת ואף לברך.
- אם ראשי אצבעותיו מגולים, בכל ענין יכול להחזיק את הד' מינים בראשי אצבעותיו ולברך.
- לכתחילה יש ליטול את הד' מינים ולברך עליהם בעמידה. ואם קשה עליו לעמוד, יטלם ויברך עליהם כשהוא יושב. חולה שאינו יכול לשבת על מיטתו, יטלם ויברך עליהם כשהוא שוכב.

הזכרת 'משיב הרוח ומוריד הגשם'

- ביום שמחת תורה, בתפילת המוסף, מתחילים לומר 'משיב הרוח ומוריד הגשם', אך אין להזכיר 'משיב הרוח ומוריד הגשם' עד שיכריז על כך השליח ציבור, או שהציבור התפלל "תפילת גשם". ולכן, חולה המתפלל ביחידות בחדרו לא יקדים להתפלל תפילת מוסף, עד שידע שכבר הכריז השליח ציבור בבית הכנסת (בבית הכנסת שבו רגיל להתפלל).

המחלקה
לשירותי דת:
02-6555015

המרכז הרפואי
שערי צדק
SHAARE ZEDEK
MEDICAL CENTER
120 שנות מצוינות

מידע שירותי דת

בית הכנסת ועזרת נשים

בית הכנסת נמצא בקומה 8 בבניין המרכזי A. ניתן לשאול תפילין, טלית, כיפה וסידור מבית הכנסת בכל שעות היום, מאושפז הנצרך לעזרה בהנחת תפילין יפנה לשירותי דת.

זמני תפילות וזמני כניסת שבת וחג מעודכנים כל שבוע בלוח המודעות שליד בית הכנסת, בלוחות המודעות במחלקות וכן באתר.

כשרות המזון

האוכל במחלקות בית החולים ובחדרי האוכל, מפוקח ע"י נאמן כשרות של הבד"ץ העדה החרדית וכל הבישולים והבשרים הם לפי שיטת הבית יוסף. כל המוצרים בהכשר בד"ץ העדה החרדית.

שלט אזהרה לכוהנים

בכניסות לבית החולים מוצב מסך "ברוכים הבאים" ובמקרה של פטירה "אזהרת כהנים". כמו כן ניתן לחייג ולהתעדכן למידע על אזהרת כהנים במספר: 02-6555015.

שבת וחג

הדלקת נרות / קידוש והבדלה: בכל המחלקות יש נרות להדלקה במגשים מיוחדים. אין להדליק נרות בחדרים. קידוש והבדלה מתבצעים בבית הכנסת ובכל המחלקות. כל מאושפז ומאושפזת מקבלים לחמנייה עם כל ארוחה

סעודות שבת וחג: באוהל בקומה 4 מתקיימות סעודות שבת. האוכל ניתן ע"י ארגון חיצוני כל המוצרים בהשגחת העדה החרדית בפיקוח רב המרכז הרפואי.

עירובין: סביב כל המרכז הרפואי יש עירוב שנבנה על פי כל

המחלקה
לשירותי דת:
02-6555015

המרכז הרפואי
שערי צדק
SHAARE ZEDEK
MEDICAL CENTER
120 שנות מצויינות

דקדוקי ההלכה, הוא כשר למהדרין וניתן לטלטל בו לכתחילה. הן המחיצות והן צורות הפתח נבנו על פי כל דרישות ההלכה ובהקפדה על כל פרט.

העירוב נבדק כל ערב שבת וחג על ידי תלמיד חכם מועד עירובין שכונתיים למהדרין ובעת הצורך נעשים תיקונים לאלתר.

מדי שבוע נעשה קנין לעירוב חצרות וכן נעשית שכירות להתיר את חלק האוסרים את העירוב.

מעליות שבת: במהלך שבת וחג המעליות פועלות במתכונת מעלית שבת בפיקוח המכון הטכנולוגי להלכה. אין להיכנס למעלית או לצאת ממנה לאחר הישמע הזמזום.

קריאת חולה לאחות בשבת: בשבת וחג המערכת עוברת לפיקוד שבת ופועלת ע"י גרמא ומותרת לשימוש החולים. המיטות חשמליות ואינן בפיקוד שבת.

שקע גרמא: ליד המיטות יש שקע חשמלי עם מפסק גרמא למכשירים חיוניים. יש לברר את אופן השימוש.

כתבני שבת: בכל המחלקות יש לא-יהודים שמועסקים ככתבנים במטרה לצמצם חילול שבת.

מים חמים: בכל מחלקה יש מיחם מי שתייה בפיקוד שבת (בסימון נורה דולקת) ותמציות תה. המים בברזים ובמקלחות יורדים בשבת לדרגת חום נמוכה ומותרים בשימוש.

ראש השנה, יום כיפור וסוכות: התפילות מתקיימות בבית הכנסת בקומה 8. מתבצעת תקיעת שופר בכל המחלקות. ברחבי המרכז הרפואי ישנם סוכות לשימוש הציבור. בבית הכנסת במחלקות היולדות ובמיון ישנם סטים של ארבעת המינים וניתן לברך עליהם.

המחלקה לשירותי דת זמינים לכם בכל עת ומאחלים שנה טובה כתיבה וחתימה טובה!

המחלקה
לשירותי דת:
02-6555015

זמני התפילות בימות החול, שבתות וחגים מפורסמים
על לוחות המודעות בכל מחלקה ומחלקה וליד ביה"כ
בקומה 8, וכן באתר של שערי צדק.

0504102541

רב בית החולים והמחלקה לשירותי דת זמינים לשאלותיכם
ופניותיכם, ומאחלים בריאות איתנה, החלמה מהירה,
שנה טובה וחיבה וחתימה טובה!

המרכז הרפואי
שערי צדק
SHAARE ZEDEK
MEDICAL CENTER
120 שנות מצוינות

המחלקה לשירותי דת, המרכז הרפואי שערי צדק

טל': 02-655-5015 | אימייל: yosefsp@szmc.org.il

כתובת: שמואל בייט 12, ירושלים